

Grensoverschrijdende burgerlijke geschillen in de Europese Unie

Leidraad voor de burger

Europees justitieel netwerk
in burgerlijke en handelszaken

Voorwoord bij:

Grensoverschrijdende burgerlijke geschillen in de Europese Unie – Leidraad voor de burger

2

Viviane Reding
Vicevoorzitter
Justitie, grondrechten
en burgerschap

De Europese Unie heeft diverse regelingen ingevoerd waarop burgers en ondernemingen bij grensoverschrijdende geschillen een beroep kunnen doen. Zo zijn er de nieuwe procedurele instrumenten die de grensoverschrijdende invordering van schulden vereenvoudigen. Het Europees betalingsbevel voor niet betwiste vorderingen en de Europese procedure voor geringe vorderingen tot 2 000 euro zijn opmerkelijke rechtsinstrumenten. Hiermee kunnen burgers en ondernemingen in de EU grensoverschrijdende geschillen sneller en doeltreffender oplossen, want het is gemakkelijker geworden om een vordering in te stellen en ten uitvoer te leggen tegen een verweerder in een andere lidstaat.

Het vrij verkeer is een basisrecht van de EU-burgers. Het mag geen abstract idee blijven, maar moet een concrete werkelijkheid worden in alle lidstaten van de EU. Telkens wanneer nodig moet het EU-recht rigoureus ten uitvoer worden gelegd. Op civielrechtelijk gebied kunnen we het dagelijkse leven van de burgers in Europa gemakkelijker maken, bijvoorbeeld wanneer zij naar een ander land verhuizen of in het buitenland winkelen. De totstandbrenging van een Europese rechtsruimte zonder binnengrenzen versterkt de interne markt. Om de interne markt goed te doen werken, is het immers van groot belang dat grensoverschrijdende schulden gemakkelijk kunnen worden ingevorderd.

In deze leidraad worden deze wetgeving en de eraan ten grondslag liggende beginselen toegelicht en wordt uitgelegd hoe u kan uitmaken welke procedure voor u het meest geschikt is. In deze leidraad gaat het wel uitsluitend om burgerlijke en handelszaken.

Ik ben er zeker van dat deze leidraad voor u een praktisch hulpmiddel zal zijn en ertoe zal bijdragen dat deze instrumenten ingang vinden en gebruikt worden.

Met de beste wensen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'V. Reding', written over a light blue horizontal line.

1. INLEIDING

Hebt u via het internet een aankoop gedaan in een ander land van de Europese Unie, maar zijn de gekochte goederen nooit aangekomen? Of hebt u tijdens uw vakantie een computer gekocht die bij uw thuiskomst niet goed bleek te werken? Heeft de aannemer bij de renovatie van uw vakantiehuis geen goed werk verricht?

Dit zijn allemaal voorbeelden van situaties waarin u misschien juridische stappen wilt ondernemen, maar hoe gaat dat in zijn werk wanneer de persoon of handelaar tegen wie u een zaak wilt aanspannen in een andere lidstaat woont?

De Europese Unie heeft diverse regelingen ingevoerd, waarop burgers bij grensover-

schrijdende geschillen een beroep kunnen doen. In deze leidraad voor de burger zijn sommige van deze regelingen en de achterliggende beginselen toegelicht, zodat u met kennis van zaken kunt beslissen of u er gebruik van wilt maken, en u in voorkomend geval weet waar u standaardformulieren en meer gedetailleerde informatie kunt vinden. Deze leidraad heeft alleen betrekking op burgerlijke en handelszaken, niet op strafrecht, familierecht, faillissement of erfrecht. Daarnaast is het zo dat deze regelingen niet van toepassing zijn in Denemarken*.

Een gerechtelijke procedure is belastend, tijdrovend en duur. Daarom verdient het aanbeveling om eerst te proberen uw geschil in der minne op te lossen, alternatieve wijzen

van geschillenbeslechting te overwegen of een ombudsman in te schakelen. Indien dit niet lukt, is het belangrijk dat u de naam en het adres kent van de persoon tegen wie u een zaak wilt aanspannen. Voorts gaat u van tevoren best na of hij over middelen beschikt om zijn schuld te betalen, zoniet heeft het weinig zin om een zaak aan te spannen. Voor meer informatie over alternatieve wijzen van geschillenbeslechting, zie: http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_gen_nl.htm

Voor meer informatie over grensoverschrijdende consumentenrechten, zie: http://ec.europa.eu/consumers/ecc/index_en.htm

* De verordening Brussel I is wel van toepassing in Denemarken ingevolge een parallelle overeenkomst die met dat land is gesloten.

„De Europese Unie heeft diverse regelingen ingevoerd, waarop burgers bij grensoverschrijdende geschillen een beroep kunnen doen.”

2. WELKE REGELING IS VOOR MIJ VAN NUT EN WELKE GERECHTEN ZIJN BEVOEGD?

In de verordening „Brussel I” (44/2001) zijn de regels vastgesteld op grond waarvan bepaald wordt welke gerechten bevoegd zijn voor een grensoverschrijdende zaak. Het is van cruciaal belang dat u weet waar u de zaak moet aanspannen. In de regel zijn de gerechten van de woonplaats van de verweerder of de zetel van de vennootschap bevoegd voor de zaak, maar er zijn uitzonderingen. Voor nadere informatie, zie punt 7 hieronder.

Om grensoverschrijdende zaken te vereenvoudigen en te versnellen en het gemakkelijker te maken om een zaak aan te spannen tegen een verweerder in een andere lidstaat, heeft de EU de volgende regelingen ingevoerd:

4

A. Het Europees betalingsbevel (Verordening 1896/2006)

Deze procedure is mogelijk wanneer u geld vordert van een persoon die niet ontkent dat hij u het betrokken bedrag verschuldigd is. Dit wordt een „niet betwiste geldvordering” genoemd. In de procedure wordt gebruikgemaakt van standaardformulieren die u moet invullen. Deze zijn beschikbaar in alle talen van de EU en kunnen samen met een heleboel andere informatie worden gevonden op de website van de Europese justitiële atlas voor burgerlijke zaken:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_filling_nl.htm

B. De Europese executoriale titel (Verordening 805/2004)

De Europese executoriale titel is een bewijs van waarmerking waardoor een nationale beslissing, een gerechtelijke schikking of een authentieke akte in een andere lidstaat ten uitvoer kan worden gelegd. Deze procedure is ook mogelijk voor niet-betwiste geldvorderingen waarvoor een nationale rechter reeds heeft verklaard dat het betrokken bedrag u verschuldigd is. Het verzoek om waarmerking als executoriale titel moet volgens de nationale regels van de lidstaat worden ingediend bij het gerecht dat over uw zaak heeft beslist.

Voor deze procedure wordt de vordering als niet-betwist beschouwd wanneer de verweerder met uw vordering heeft ingestemd voor een gerecht, in een gerechtelijke schikking of in een authentieke akte, of wanneer hij de vordering aanvankelijk betwistte, maar vervolgens niet voor het gerecht verscheen (stilzwijgende erkenning).

C. De Europese procedure voor geringe vorderingen (Verordening 861/2007)

Deze procedure is mogelijk voor grensoverschrijdende vorderingen met een waarde tot 2000 EUR, rente niet meegerekend. Normaal gezien verloopt de procedure schriftelijk met behulp van een standaardformulier dat u moet invullen en waarop de verweerder kan antwoorden:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_filling_nl.htm

Op de website van het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken kan heel wat informatie over burgerlijke rechtspleging in de Europese Unie en over nationale procedures worden gevonden: http://ec.europa.eu/civiljustice/homepage/homepage_ec_nl.htm

In de justitiële atlas voor burgerlijke zaken vindt u praktische informatie over grensoverschrijdende procedures en alle standaardformulieren die daarvoor moeten worden ingevuld:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_filling_nl.htm

3. WELKE PROCEDURE MOET IK OVERWEGEN?

Belooft de waarde van uw vordering tot 2000 EUR? In dat geval overweegt u best om gebruik te maken van de Europese procedure voor geringe vorderingen. Indien u niet verwacht dat de schuldenaar uw vordering zal betwisten, kunt u ook gebruikmaken van de Europese executoriale titel of het Europees betalingsbevel. Daarbij mag niet worden vergeten dat de Europese executoriale titel begint als een nationale procedure (er is reeds een vonnis geveld), die vervolgens een Europese procedure wordt waardoor het

voor u gemakkelijker wordt om dat vonnis in een andere lidstaat ten uitvoer te leggen. Daarentegen gaat het bij het Europees betalingsbevel van bij aanvang om een Europese procedure. Wanneer u in een andere lidstaat een zaak wilt aanspannen, kan het gemakkelijker zijn om gebruik te maken van het Europees betalingsbevel, omdat de formulieren en de informatie in uw eigen taal beschikbaar zijn. Wanneer er reeds een vonnis is geveld, is de Europese executoriale titel waarschijnlijk het meest geschikt.

Wanneer u een zaak wilt aanspannen voor een hoger bedrag en/of u verwacht dat uw vordering zal worden betwist, zijn er andere regelingen van toepassing die hieronder zijn uitgelegd.

© iStockphoto.com

„Beloopt de
waarde van uw
vordering tot
2000 EUR?“

4. EUROPESE EXECUTORIALE TITEL

Eerst moet u de zaak voor het gerecht aanspannen en een vonnis tegen de schuldenaar verkrijgen. De regels op grond waarvan bepaald wordt welke gerechten bevoegd zijn, zijn uitgelegd in punt 7 hieronder (merk op dat wanneer uw schuldenaar een consument is, het altijd de gerechten van zijn land zijn die bevoegd zijn). Ook al gaat het om een niet betwiste vordering, toch moet aan de schuldenaar een stuk worden betekend met daarin de gronden voor de vordering, het bedrag (inclusief rente, indien die wordt gevraagd) en de namen en adressen van de partijen. In het vonnis zal de schuldenaar worden bevolen een geldbedrag te betalen om het onrecht dat u is aangedaan, recht te zetten.

Daarna moet u een verzoek indienen om het vonnis in een Europese executoriale titel om te zetten. Hiervoor maakt de rechter (van het gerecht dat het vonnis heeft geveld) gebruik van een standaardformulier dat in de bijlage bij de verordening is opgenomen en dat u in de door u gewenste taal online kunt vinden op:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/rc_fillingeo_nl.htm

Nadat het gerecht de Europese executoriale titel heeft afgegeven, moet die worden toegezonden aan de tenuitvoerleggingsautoriteit van de lidstaat waar de schuldenaar woont of activa bezit. De tenuitvoerlegging in een andere lidstaat kan alleen worden geweigerd, indien het vonnis onverenigbaar is met een ander vonnis dat in die andere lidstaat tussen dezelfde partijen is geveld. Informatie over tenuitvoerlegging in de lidstaten, kunt u vinden op:

http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_nl.htm

Bij de Europese executoriale titel moet u een afschrift voegen van het oorspronkelijke vonnis en misschien zult u een vertaling moeten verstrekken van het bewijs van waarmerking van de Europese executoriale titel, afhankelijk van de talen die worden aanvaard door de tenuitvoerleggingsautoriteit in de andere lidstaat (informatie over de aanvaarde talen kan worden gevonden op de website van de justitiële atlas). Er zijn geen andere formaliteiten vereist en u kunt nu het vonnis in de andere lidstaat ten uitvoer leggen. De tenuitvoerlegging gebeurt volgens de gebruikelijke regels van die lidstaat. Indien er bijvoorbeeld een beroep moet worden gedaan op een gerechtsdeurwaarder, dan moet u dat ook doen.

„Er zijn geen andere formaliteiten vereist en u kunt nu het vonnis in de andere lidstaat ten uitvoer leggen.”

5. EUROPEES BETALINGSBEVEL

Deze procedure lijkt op de vorige procedure: ze is mogelijk voor grensoverschrijdende geldvorderingen en er wordt gebruikgemaakt van standaardformulieren, maar u moet niet eerst beschikken over een vonnis van een nationaal gerecht. De procedure gaat door zolang de verweerder zich niet tegen het verzoek verzet. Zodra hij dat wel doet, wordt het een betwiste zaak, die behandeld wordt volgens het gewone burgerlijke procesrecht van de lidstaat waar u de zaak hebt aangespannen.

Om voor een grensoverschrijdende vordering een Europees betalingsbevel uitgevaardigd te zien, moet u een verzoek indienen door formulier A in te vullen dat in de bijlage bij de verordening is opgenomen is en dat u in alle talen kunt vinden op:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_filling_nl.htm

U moet naam en adres van de partijen (uzelf en de verweerder) vermelden, de zaak uitleggen, toelichten waarom het om een grensoverschrijdende vordering gaat en de bewijsstukken tot staving van de vordering beschrijven.

Op de volgende website kunt u vinden welk gerecht in uw zaak een Europees betalingsbevel kan uitvaardigen en waar u uw aanvraagformulier naartoe moet sturen:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_courtsJurisd_nl.htm

„Indien de verweerder geen verweerschrift indient, wordt het Europees betalingsbevel automatisch uitvoerbaar.”

Het gerecht zal uw verzoek onderzoeken en indien u het formulier correct hebt ingevuld en geantwoord hebt op vragen om meer informatie, binnen een termijn van dertig dagen het Europees betalingsbevel uitvaardigen.

Het gerecht zorgt ervoor dat het Europees betalingsbevel aan de verweerder wordt betekend. Hij kan ofwel het verschuldigde bedrag betalen ofwel het betwisten. Binnen een termijn van dertig dagen kan hij tegen het Europees betalingsbevel een verweerschrift indienen. In dat geval wordt de procedure volgens het gewone burgerlijk procesrecht voortgezet voor de bevoegde gerechten.

Indien de verweerder geen verweerschrift indient, wordt het Europees betalingsbevel automatisch uitvoerbaar. De tenuitvoerlegging in een andere lidstaat kan alleen worden geweigerd, indien dit onverenigbaar is met een ander vonnis dat in die andere lidstaat tussen dezelfde partijen is geveld. U moet een afschrift van het Europees betalingsbevel – indien nodig met een vertaling - toezenden aan de tenuitvoerleggingsautoriteiten van de lidstaat waar u tot tenuitvoerlegging wilt overgaan (waar de verweerder woont of activa bezit). Voor nadere informatie over tenuitvoerlegging, zie:

http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_nl.htm

6. GERINGE VORDERINGEN

Dit is gewoonlijk een schriftelijke procedure voor vorderingen tot 2000 EUR (rente niet meegerekend), waarbij gebruik wordt gemaakt van standaardformulieren om de procedure zo kort en eenvoudig mogelijk te houden.

U moet uw gegevens invullen en uw vordering uitleggen in het formulier A dat in de bijlage bij de verordening opgenomen is en elektronisch beschikbaar is op:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_filling_nl.htm

Indien u beschikt over bewijsstukken als ontvangstbewijzen, facturen enzovoort, voeg deze bij het formulier.

Wanneer het gerecht uw verzoek ontvangt, moet het zijn deel van het antwoordformulier invullen (dat ook op de website van de justitiële atlas kan worden gevonden). Binnen een termijn van veertien dagen na ontvangst van uw verzoek, moet de rechtbank een afschrift ervan betekenen aan de verweerder, samen met het antwoordformulier. De verweerder kan antwoorden door binnen een termijn van dertig dagen zijn deel van het antwoordformulier in te vullen. Binnen veertien dagen moet het gerecht u een afschrift sturen van het antwoord.

Binnen dertig dagen na ontvangst van het antwoord van de verweerder (voor zover hij antwoordt), moet het gerecht een vonnis vellen of de partijen schriftelijk om nadere gegevens vragen of voor een mondelinge behandeling uitnodigen. Op een mondelinge behandeling hoeft u niet door een advocaat te worden vertegenwoordigd.

Valt het vonnis in uw voordeel uit, kunt u het gerecht vragen om formulier D in te vullen, dat op de website van de justitiële atlas kan worden gevonden en waarvoor geen vergoeding verschuldigd is. Met dit formulier (dat misschien in de taal van de andere lidstaat moet worden vertaald) en een afschrift van het vonnis, kan uw vonnis zonder verdere

„Op een mondelinge behandeling hoeft u niet door een advocaat te worden vertegenwoordigd.”

formaliteiten ten uitvoer worden gelegd in de andere lidstaten van de Europese Unie. De tenuitvoerlegging in een andere lidstaat kan alleen worden geweigerd, indien dit onverenigbaar is met een ander vonnis dat in die andere lidstaat tussen dezelfde partijen is geveld. Voor informatie over tenuitvoerlegging in de verschillende lidstaten, zie: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_courtsAuthorit_nl_nl.htm

Op grond van de verordening inzake geringe vorderingen moeten de autoriteiten van uw lidstaat u bijstand verlenen bij het invullen van de formulieren (bijvoorbeeld uw plaatselijke gerecht).

7. ALGEMENE BURGERLIJKE VORDERINGEN

In de verordening „Brussel I” (44/2001) zijn de regels vastgesteld op grond waarvan bepaald wordt welke gerechten bevoegd zijn voor een grensoverschrijdend geschil en hoe een vonnis kan worden erkend en ten uitvoer gelegd in een andere lidstaat.

Normaal gezien zijn de gerechten van de lidstaat waar de verweerder woont, bevoegd voor de zaak. Wordt de zaak aangespannen door een consument, dan kan hij echter kiezen tussen de gerechten van zijn eigen lidstaat of die van de lidstaat van de verweerder. Vanwege de kosten en de taal is het meestal zo dat een consument een zaak aanspant voor een gerecht van de lidstaat waar hij woont.

Betreft de zaak een contractbreuk, dan zijn de bevoegde gerechten die van de plaats waar het contract moest worden uitgevoerd. Gaat de zaak over niet-contractuele aangelegenheden (fout of delict), zijn de bevoegde gerechten die van de plaats waar het schadeveroorzakend feit zich voordeed. Bent u gewond geraakt door iemands nalatigheid, dan moet de zaak worden aangespannen in de lidstaat waar u de verwondingen opliep.

De verordening is van toepassing op alle burgerlijke en handelszaken en kan worden gebruikt voor betwiste vorderingen of vorderingen met een waarde van meer dan 2000 EUR.

Eerst wordt bepaald welk gerecht bevoegd is voor de zaak. Als het vonnis in uw voordeel uitvalt, moet het in de andere lidstaten worden erkend. Om het in een andere lidstaat ten uitvoer te kunnen leggen, moet u het gerecht van de lidstaat van tenuitvoerlegging verzoeken om een verklaring van uitvoerbaarheid. Zoals bij de procedures die hierboven zijn toegelicht, kunt u met die verklaring een beroep doen op de tenuitvoerleggingsmechanismen van de lidstaat van uw schuldenaar, bijvoorbeeld tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder, beslag op inkomen enz.

8. CONCLUSIE

Het kan belastend zijn om een zaak aan te spannen tegen een persoon of een bedrijf in een andere lidstaat. Maar het mag niet zo zijn dat de verweerder zijn aansprakelijkheid ontloopt doordat hij in het buitenland woont. Om u te helpen uw rechten uit te oefenen, heeft de Europese Unie voor grensoverschrijdende geschillen de gemeenschappelijke regelingen en gestandaardiseerde procedures uitgewerkt die in deze leidraad zijn toegelicht.

© Istockphoto.com

NL

Contactadres

Europese Commissie
Directoraat-generaal Justitie
Europees justitieel netwerk
in burgerlijke en handelszaken
Montoyerstraat 59,
B-1049 Brussel

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>

DS-31-10-598-NL-C doi:10.2838/23714

dekking@istockphotos.com